

**Mejni
prehod
= moralna
odškodnina**

str. 2

Ftjüpar

40

lejt

str. 4

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 28.marca 1991 · Leto I, št.4 · Cena 10 forintov

VÜZEN

Slednje dni velkoga kedna, to je na velki četrtek, petek in soboto, se spominamo na Jezušovo trpljenje, smrt in gorstanieje. To trauje edno versko istino (skrivnost) znamenuje: Jezuš nas je odrešo greja in nan nazaj spravo nebesa.

Na velko soboto večer procesijo s ten začnemo: "Gor je stano Kristuš ten den! Aleluja, hvala Bogi vekivečnomi Gospodi." In nesemo Jezuša v Oltarskon svestvi iz cerkve vö na paut. S ten vadlujemo pred svejton naše gorstanieje na konci svejta.

Kaj pomeni nan vuzen (velika noč)?

"Če je Kristus nej gorstano, je prazno naše oznanjevanje in je prazna vašava vöra" — piše Sveti Pavel apoštol. Što ne vörje v gorstanieje, misli, da s smrtjof je konec fsega.

Veseli glas krščanske vöre je tau: Jezuš je premago smrt in tudi mi gorstaniejo. Šteri so f svojon življenji dobro delali — na večno zveličanje, šteri pa hüdo — na večno pogüblenje.

Zato nan, šteri vörjemo, pa po Jezušovom fčenjej živimo, nan te svetek znova da moč, da f toj vöri se potrdimo in v dobrih delaj dale vodržimo.

Na té najveksi svetek cerkvenoga leta z veseldjem damo valo Bogi, da smo odrešeni in veselo spavamo: "To je den, šteroga nam je Gospod (Bog) spravo, veselimo in radujmo se ga!" (Ps. 117, 24)

Štefan Tót,
duhovnik iz Števanovec

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE VAM ŽELIMO

Velki keden, velki zavec, velke oči, Ka Baug dragi pod našin zafoon leži?
Kak bi tau calau radi znali mi fsi, Pa samo aj nan Baug vari ne zbeži!

Foto: Sándor Róth

VEČNA TEMA: PREHOD

Delegacija vodstva železnožupanijske skupščine, ki jo je vodil predsednik Gyula Pusztai, je obiskala Slovenijo. Prvi dan obiskali so se mudili v Prekmurju in se pogovarjali z vodstvom soboške občine, obiskali pa so tudi tovarno Mura. Drugi dan obiska so se na gradu Strmol pogovarjali z vodilnimi možmi slovenske vlade na čelu s predsednikom Lojzetom Peterletom.

In o čem je tekla beseda? Predvsem o medsebojnem sodelovanju in vlogi narodnih manjšin, tako porabskih Slovencev kot

Madžarov v Pomurju, pri razširitvi tega sodelovanja. Veliko besed je bilo spet izrečenih o odpiranju mejnih prehodov, predvsem med Gornjim Senikom in Martinjem. Konkretnih sklepov še vedno ni, ampak le obljuba obeh strani, da se bosta še naprej trudili, da bo prehod odprt čimprej. Začasno naj bi bil prehod spet odprt med velikonočnimi prazniki.

se

**Zakaj
prinašajo
veliko-
nočna
jajca
zajčki?**

To izvira od Nemcev. Nekoč je bil zajec ptič. Ljudje so imeli boginjo, ki je preklela tega ptiča takole: "Bodi štirinožen." Zato rečejo, da zajec nese jajca.
Zolt Bajzek

To je stara šega, toda sploh ni res, da bi za veliko noč prinesel zajček jajca. To rečejo starši le zaradi tega, da bi otroci verjeli v to.

Marta Bakša

Verjetno zato, ker zajček v gozdu "pusti za sabo" okrogle stvari, ki so zelo podobne jajcem.

Marija Grebenar

Zato, ker je zajček simbol velike noči.

Gyula Gyeček

Zato, ker je tako zapisano v pravljici. Zaradi tega morajo tudi starši tako reči svojim otrokom.

Anica Györfvári

Zato, ker ima zajec takšne drečke, kot so kokošja jajca.
Gabor Ropoš

Zato, ker kokoš nese bela jajca, zajček pa pisana.

Ana Dravec

Pravilen odgovor nam je poslal Kristjan Mižer: Zgodba izvira iz Nemčije. V starih časih so se ljudje za veliko noč obdarovali z biserko (gyöngytyúk) in njenimi jajci. Tej kokoši se nemško reče Haselhuhn. Beseda je spominjala na besedo Hase, ki pomeni zajec.

Mejni prehod = moralna odškodnina

OD
SLOVENIJE...

POGOVOR Z DR. GYULO PUSZTAIEM,
PRESEDNIKOM ŽUPANIJSKE SKUPŠČINE

Kakšno pristojnost ima županijska skupščina oz. komisija za narodnosti v zvezi z narodnostnimi skupnostmi?

"Naloga komisije je, da organizira in kontrolira izvrševanje pravnih predpisov v interesu narodnostnih in etničnih manjšin. Imeli bomo tudi denarni sklad. Komisija za narodnosti bo odločala, kako bo ta denar razporejen. Ta komisija bo zastopala narodnosti na županijski skupščini z namenom, da brez mnenja narod-

nosti ne bi odločali o njih."

Železna županija in Republika Slovenija imata večstranske stike. V kakšno smer jih je treba usmerjati, da bi se sodelovanje še poglobilo?

"Na Madžarskem so nastale spremembe sistema in v tem novem položaju bo treba dosedanje izkušnje in stike pregledati. S tem ne mislim, da bi pozabili na tisto, kar je že bilo, ampak je treba graditi na pozitivnih stikih. Poleg stikov na

kulturnem in športnem področju bo treba namenjati več pozornosti gospodarskemu sodelovanju. Na tem področju nismo uresničili ciljev, ki smo si jih zastavili, krivda je obojestranska. Pri razvoju gospodarskih stikov je pomembno področje obnovitev železniške povezave in gradnja načrtovane avtoceste. Menim, da tudi za slovensko narodnost ni vseeno, kje bo avtocesta iz Trsta prečkala madžarsko mejo."

Kaj menite o odprtju mej-

ga prehoda Gornji Senik-Martinje?

"Menim, da bi moral zdaj, ko v državi govorimo o odškodnini, mejni prehod postati za Slovence v Porabju moralna odškodnina. Zelo bi želel, da bi odpri mejni prehod, saj bi s tem izpolnili dolgoletno željo porabskih Slovencev. Materialna plat v tem primeru ne bi smela biti ovira."

J. H.

V CD TOKRAT KOROŠKI SLOVENCİ

Vsako leto se na prehodu zime v pomlad v osrednjem slovenskem kulturnem hramu, v ljubljanskem Cankarjevem domu, predstavijo zamjski Slovenci. (Mnogi se najbrž še spomnijo lanskoletnih predstavitev porabskih Slovencev). Letos so bili zopet na vrsti Slovenci z avstrijske Koroške. V dveh dneh, kolikor so trajali 4. kulturni dnevi koroških Slovencev, se je zvrstilo več prireditev, od okrogle mize o slovenski literaturi na Koroškem do razstave o kmečki arhitekturi na južnem Koroškem in osrednje prireditve. To je prenašal tudi drugi program slovenske televizije.

NIČ VEČ V JLA?

Slovenski parlament je na enem zadnjih zasedanj sprejel spremembe in dopolnitve ustavnega zakona za izvedbo 96. in 97. dopolnila k slovenski ustavi. Z njim je do nadaljnega uveljavljen moratorij na služenje vojaškega roka v enotah JLA (Jugoslovanske ljudske armade). Tako bodo naborniki služili vojaški rok ali v enotah teritorialne obrambe oziroma organov za notranje zadeve (policija); tisti, ki bi prosil, naj ga pošljejo v armado, pa bo lahko šel.

J.H.

Határátkelő = erkölcsi kártérítés

BESZÉLGETÉS DR. PUSZTAI GYULÁVAL, A MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKÉVEL

A megyei közgyűlés illetve a nemzetiségi bizottság milyen jogszabályokkal rendelkezik a megyében élő nemzetiségeket illetően?

"Feladata ennek a bizottságnak, hogy a nemzetiségi és etnikai kisebbségek érdekében hozott jogszabályok végrehajtását megszerveze illetve ennek megvalósítását ellenőrizze. Lesz egy pénzügyi alapunk is, amelyről a nemzetiségi bizottság fog dönteni.

A nemzetiségi bizottság képviseli a nemzetiségeket a megyei közgyűlésben annak érdekében, hogy az ő vé-

leményük nélkül nemzetiségeket érintő döntések ne születessenek."

Vas megye és a Szlovén Köztársaság kapcsolatai nagyon széleskörűek. Ön szerint milyen irányban kell haladni a kapcsolatok továbbfejlesztése érdekében?

"Magyarországon megtörtént a rendszerváltás és ebben az új helyzetben nyilván át kell tekinteni az eddigi tapasztalatokat. Ezzel természetesen nem azt mondom, hogy felejtjük el, ami volt, hisz az eddig kialakult kapcsolatokra kell építeni. Az elmúlt időszak-

ban kialakult kulturális és sportkapcsolatok mellett lényegesen több figyelmet kell fordítanunk a gazdasági kapcsolatokra. Úgy látom, hogy gazdasági téren nem valósítottuk meg a célkitűzéseket és ebben mind a két fél kölcsönösen hibáztatható. A gazdasági kapcsolatok fejlesztésénél fontos terület a vasúti összeköttetés felújítása és a tervezett autópálya megépítése. Azt gondolom, hogy az itt élő szlovén nemzetiség számára sem közömbös, hogy a trieszti autópálya hol lépi át a magyar határt."

Mi a véleménye a tervezett felsőszolnoki határátkelő megnyitásáról?

"Az a megítélesem ebben a kérdésben, hogy most, amikor az országban a kárpótlásról beszélünk, akkor a határátkelőt az itt élő nemzetiség erkölcsi kárpótlásaként kellene kezelni. Nagyon szeretném, ha a határátkelő megépülne. Véleményem szerint az anyagi feltételek másodlagosak, hisz mint említettem, itt erkölcsi kárpótlásról van szó."

J.H.

DOGOVORI O ŽELEZNIŠKI POVEZAVI MED SLOVENIJO IN MADŽARSKO

Samo (še) denar manjka

Od koga dobiti 40 milijonov dolarjev za naših 19 kilometrov železniške proge in milijardo forintov za 13,4 kilometra proge na madžarski strani? To je vprašanje, na katero (še) nimajo odgovora tisti, ki si resnično prizadevajo za vnovično železniško povezavo med Slovenijo in Madžarsko.

Tudi na pogovoru v Mariboru, kamor je prišel János Kapronczai od Madžarskih državnih železnic v Sombotelu, še niso mogli z gotovostjo reči, kako bo s financiranjem železniške povezave, niti tega, ali bo prevladala različica proti Monoštru (uvodoma omenjeni kilometri so v to smer) ali smer proti Hodošu in naprej v Zalačövö. Tretja možnost Lendava-Redič se v glavnem zavoljo lokalnega značaja ne omenja.

Čprav bi za vnovično železniško povezavo morali zbrati sorazmerno veliko denarja, ki ga ta čas nimajo niti Madžarske državne železnice niti slovensko Železniško gospodarstvo, v obeh ustanovah prevladuje optimistični duh, da bo železniška proga kljub temu narajena. Zlasti Ludvik Krajčič iz ljubljanskega Železniškega gospodarstva je prepričan, da bo mogoče dobiti (pridobiti) tuje vlagatelje, zato je zdaj pomembno, da do konca aprila pripravijo čim več

dokumentacije. Svoj optimizem gradi na podatkih, da bi po tej progilnetno prepeljali od 3 do 4 milijone ton tovora, tako za Luko Koper kot za druga pristanišča, in tudi drugo blago, ki ga je potrebno prepeljati med vzhodno in zahodno Evropo. Podobno razmišlja tudi János Kapronczai in se nekoliko bolj ogreva za smer Sobota-Hodoš in naprej v Zalačövö, ker bi tu prihranili kakih 300 milijonov forintov.

V železniških organizacijah so prepričani, da bo mednarodno posojilo mogoče dobiti, ne bodo pa imeli nič proti, če bodo v progilnetno vlagali tudi zasebniki. Pomembno je, da bodo progilnetno delali.

Da ne bi bili povsem nepripravljeni, če se bodo načrti začeli uresničevati, so na soboški postaji postavili štiri dodatne tirste, zgrajen in z železniško progilnetno povezan blagovno transportni center, pripravljeni so idejani projekti za posodobitev proge iz Sobote do Puconec, medtem ko je proga med Ormožem in Soboto delno že obnovljena.

eR

ODSTOP JOVIČA

Jugoslovanska politična kriza se še stopnjuje. Predsednik predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije dr. Borisav Jović je odstopil. Tako se je kriza države, ki razpada, še bolj okrepila, slovenski politiki pa napovedujejo, da se bližadand, ko bo Slovenija postala samostojna država. Tako se vrstijo tudi obiski v tujini. Predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan je obiskal Avstrijo in slovenska stališča predstavil kanclerju Franzu Vranitzkemu. Obiskal je tudi Nemčijo.

TRNOVA PAUT

Šebdjanini Djuši (Jožef Dončec) iz Andovec je leta 1950 odskočo (disidiral) v Jugoslavijo. Doma je njau ženo ino seden lejt staro dekličino Irenko pa štirilejtnoga pojbiča, Djožeka. Ženo Mariško so za par kednauf — za moža volo — odpelali v internacijsko taborišče Kistarcsa paulek Buda-pešta. Tak sta dva maliva dateta ostala siraute. Tri lejta so matare tō nej vidli. Očo pa dvajsti.

Šebdjanini Djuši in brat Vendi sta iz Jugoslavije odišla v Avstrijo. Od tistec sta stela titi v Merko. Depa tau je tō nej tak nalejki bilau. Sploj pa, ka so je vogrski špijoni že na Štajerskon tō iskali. Zato sta sa tak gornajšla, ka sta pravla, ka sta fse svoje papere zgubila. Vendi je pravo, ka sa un piše István Kovács, Djuši pa Ferenc Talaber. Pa ka sta bratranca.

Tak sta te dva brata f Kanadi z nauvin imenom začnila — nauvo življenje. Vendi je najprva tan delo, gé so vrtali pa oli (nafto) iskali. Djušini, šken povedati Ferenci, sa je tau trnok žmetno (težko) vidlo. Zato je un k enoma barberji ušo pa pravo, ka je un tō frizer. Majster ga je gorzōu, ka je nika zato znau, ka je doma rejsan nika tō šverdo. Te pa je pomalek gorprišo, ka je tau, ka kapitalizem. Un je delo, majster pa je penaze gordjamau. Pet lejt bi mogo delati, kak pomočnik, samo po tiston bi leko un tō majster grato. Telko cajta pa je Djuši nej emo, ka je brš sto (hotel) bogati gratati.

DOMA V BAGONI

Te sta za braton šla na žalejznico delat, ka tan prej calau dobro leko zaslužijo. Štrejke (tračnice) dojklasti. Pa ka aj bi eške več parkviterala (prihranila), sta sprvoga v bagoni spala, aj nej tarbej arando (najemnino) plačati. Da je keden kauli prišo, je prišo gazda tō s plačo. Depa nej tolare parneso, liki nikši čuden paper. Djuši pa je tau nej sto zeti, ka njama papere nej tarbej, liki zalene tolare. Engliški nikanej znau, zato je nej mogo zgučati. Gospaud je natau čameren grato, Djušina nutri v auto sūno pa ga odpelo v banko, gé so ma za tisti "zbožani paper" dosta tolarof dali. Te ga je fejst sran bilau.

V ednon cajti v Vencouveri nikšoga dela nej bilau, samo tesare so iskali, depa

natau sa andofski lagén nej trnok razmo. Dje, nika nega, enoga spoznanca je pito, kakšo šker (orodje) je tarbej cuj toma deli? Fse je kūpo pa sa zgloso, ka je un tō cimarmen. Ali bršo so gorprišli, ka sa naš dober pojep telko cujrazmej fkuipostavlanji streje, kak svinja na boben. Te je enoga Nenca nagučo, aj ma don pomaga pa aj ga njajo, vej de un namesto njaga delo žmetno delo. Da sa je nin tretjo paut glaso za tesara, ma je že zavolé dobro šlau tau delo.

Jožef Dončec, alias Ferenc Talaber

LOŠKIVA ZIDARA

Zdaj sta te dva brata, šken povedati bratranca, ka sta f Kanadi tō tak živela kak Kovač ino Talaber, zdaj sta sa te začnila zidarsko delo fčiti. Da sta nika gorzozidala, sta šla v bauto po elemente, štere je tarbej gorzakapčiti na stene, pa je te nej tarbej nutpucati (ometavati). Da so té elementi en za drugin dojkapali s stene, sta je nazaj v bauto (trgovino) nesla, ka so za nič. Tan so njima pokazali libelo (vizmérték), če sta tau nūcala? Sledik sta o ton tak parpovejdala, ka so njima prej tan v bauti kazali nikši falaček lesa, f šteron je voda tva pa nazaj lejatala. Njivadva sta te vidala takše prvo paut. Te pa nej čūda, ka so stene bile krive, nej pa elemente.

Tau je dugo tak šlau pa težko, ka sta sa pomalek fse potrebne maštrije vōnafčila

— dva brata. Šken povedati, dva bratranca, ka je Djušina eške njagva druga žena pisūvala večkrat, ka ti sa pa prej tak skrbiš za Števana, kak če bi ti pravi brat būu. Ranč njagve žene v Kanadi so dugo nej znale, ka sta njiva slatkiva brata.

Jožef Dončec, alias Ferenc Talaber iz Andovec je za dvajsti lejt prvo paut domau prišo iz Kanade, leta 1970. Za dveletni je bila par njama na obiski čer Irenka. Te je že oči calau dobro šlau. Emo je lejpo ižo, auto, mali tovornjak (teherautó), na maurdji svoj mali šift (jahto), na šteroga je gorspisano bilau, ka Talaber. Gnauk je oča ponoriji eške pravo čeri, ka: aj mi zdaj dé (gre) lagvo, če more!

BAUG JE VELKI

Čeri Irenki (zdaj že sama tō vnūke má) so sa té očine rači že te tō calau špajso (čudno) vidle. Kak leko nakak pozabi, kak velki je Baug?!

Nej trnok dugo potontoga je oča batežen grato. Raka je daubo na plučaj in mozgaj. F Kanadi je būu par najbaukšaj padaraj (zdravnikih). Nika je nej pomagalo. Odpelo sa je na zdravljanje v Mexiko. Ranč tak brezi haska. Kak je na karti s toga rosaga piso, za fsako travo sa proba primliti, samo aj bi ma Baug don nazaj dau zdravdje. Prauti konci ma nakak tanače dá (svetuje), aj dé na Filipinsko, ka tan prej gestje takši padarge, šteri brezi naušca opererajo ino čūde delajo.

Oče sa je te eške trnok vūpo, ka sa ja svojin "sintjekon" (lotrokom) že "spovōdo", ka je preveč batežen. Da je po svoji "operaciji" cujgledo enoj drugoj "operaciji" ino je vūdo, ka je čūda nej čūda, liki folišija (goljuftija) — "padarge" so tisto nika nej vō s tejla vlekli, liki so si karvavo bato (vato) doj z rokē sūkali —, je znau, ka je fse zaman. Komaj je s Filipinskgoga nazaj domau prišo f Kanado ...

Ferenc Talaber iz Vencouvera je būu star 50 lejt, da je leta 1974 mrau.

Leko, ka bi Jožef Dončec iz Andovec duže živo in bi bole srečen būu?! Sam Baug vej ...

Francek Mukič

Enauk gezero, pa nikdar več gezero

Bil je to dan, ki je že kazal, da bo zima prepustila svoje mesto pomladi. Deževalo ni, a blata je bilo vseeno dovolj. Sobotno popoldne je bilo namenjeno kramljanju z gornjeseničanko, 72-letno Julijo Labric.

Kaj menite, kakšno je vprašanje, ki ga v teh dneh na Gornjem Seniku najprej slišite? Da. Kako je z mejnim prehodom? In tako je bilo tudi tokrat. "Ja, o ton se dosta guči, ka že sikši komaj čaka, da se opré. Je že tak obečano bilau, ka se opré novembra, no pa od tistoga mau že sto pa ne ven kelko dnevoj ta odišlo, pa še nega nika."

Tako torej Julija, ki se obenem sprašuje, če za zamudo ni kriva prodaja orožja. "O toga se guči, ka paulek tiste pūkše, ka so Vogri audali, ka zatoga volo se prej ne oprejo meje, ka so Slavi čemerni, zakaj smo dali pūkše." Naj bo že tako ali drugače, pravijo, da upanje odide zadnje. Tako vsi skupaj upamo, da bomo prehod kmalu dobili. Zakaj bi bilo to dobro? "Te bi se slovenski gezik bole gor obdržo liki zdaj, ka bole samo po madžarskon gučijo. Te pa, če de se nad mejo odlo, te mo pá bole po slovenskon gučali. Pa bi eške najlepše tau bilau, če bi f cerki tū meli fse slovensko, ka starin lidgen, ten žmetno spadne vogrski, ka so raj ge, če bi slovenski bilau."

Tako se torej pogovor razvija. Spomin seže nazaj, ko se je na Gornjem Seniku govorilo samo slovensko, pa tudi na čase, ko življenje ni bilo tako lahko kot dandanes, saj ni bilo elektrike, radia in televizija, ljudje pa so živeli v revščini. Dosti jih je odšlo s truhom za kruhom. Tudi Julija "Odlji smo po marofaj delat. Odlja san tō na žetvo pa kukarco brat v Baranjo. Pa te nej tak moderno bilau, ka smo f štalaj spali, z enkraj so krave bile, z drugi kraj pa smo mi bili."

Kljub težkemu življenju so se znali tudi poveseliti. "Ja bole je veselo bilau kak zdaj, pa so se lidge tudi bole poštuvali. Znan, ka san na Vogrskon že bila na marofi. Tan smo cejli den delali, pa sen trūdna bila. Da so večer s fudami potegnili, že smo fse pozabili, ka smo trūdni pa nas nogé bolijo. Pa smo koražni tudi bole bili, ka smo več spejali kak zdaj."

In potem zazveni v izbi pesem "Snuč nam je ta nauč tak lūstna vesela. . .", za njo druga, tretja. "Dosta so nan v Lublani doj napisali, ka jeste ka dostokrat spejvajo tiste pesmi v radioni." Ko so v šestdesetih letih in pozneje strokovnjaki iz Slovenije hodili raziskovat v Porabje, so se namreč vselej ustavili pri Labricovih. In Julija se še zdaj spominja marsikaterega dogodka iz preteklosti.

"Zdaj je dosta razločka nad tistin, da smo mi mladi bili, pa kak je zdaj. Te so na cesto šli pa so spejali, pa je te tisto veselo bilau. Pa da so veselice bile, ka je več balof bilau, kak zdaj. V vesi dvauja banda bila, ka so z velkof škerjof igrali, da so snejo spravajali." Sicer pa se je na gostiji dogajalo še marsikaj. "Tan je te dosta norije bilau, ka so dejte krstili, bika so klali, ka je meso sfalilo pa fašenki so odili, pa ovak preveč dosta norij je bilau."

Beseda nanese tudi na knjigo spreokb in na to, kar je bilo na Seniku slišati od starih ljudi o prihodnosti. "Pred svejton konci seden lejt se mlajši nedo narajali pa do krvave vrvine ge. Mrzla lejta minejo, dosta grmenca bau, pa fsefele kaštige pridejo pa te mo že znali za svejti konec. Tak so si lidge gučali, ka enauk gezero pa nikdar več gezero." To naj bi pomenilo, da vstopa v tretje tisočletje ne bomo dočakali.

Tako smo se poslovili od Julije Labric. Mnogo zanimivega nam je povedala, nam zapela in poskrbela, da se človek zamisli nad tistim, kar je bilo, kar je in kar nas še čaka.

Silva Eöry

GORIČKI IN PORABSKI PISATELJ LOJZE KOZAR

2.

Ko se je vrnil pisatelj v rodno krajino, so ga postavili za upravitelja malo prej ustanovljene "samostojne duhovnije" Odranci. V tej največji vasi beltinske župnije so hoteli ustanoviti samostojno župnijo. Imeli so le majhno kapelo kot v drugih prekmurskih vaseh. Kozar bi bil moral pripraviti vse potrebno: zgraditi cerkev in župnišče. Ustanovili so župnijski odbor, ki se je dogovoril z bodočimi župljani, koliko bodo prispevali in začel zbirati denar. Toda to delovanje je namenila preprečiti tedanja oblast, Kozarja so konec decembra 1946 v Lendavi zaprli v celico z oknom brez šipe, kjer je zmrzoval sedemdeset dni in bil s svojimi sodelavci, odranskimi kmeti, po krivem obsojen. Zaplenili so jim nabrani denar in gradivo za gradnjo. Ko se je smel vrniti v Odrance, je zgradil župnišče in zasilno leseno cerkev, ki so jo uporabljali 17 let. Šele po velikih ovirah so zgradili sedanjo cerkev po načrtu Plečnikovega naslednika arh. J. Valentinčiča, posvečeno 1977. Poslikal pa jo veliki slikar Stane Kregar. Vse te boje je pisatelj popisal v knjigi Neuničljivo upanje (1990).

V svojem težkem življenju v prvih povojnih letih je Lojze Kozar komaj prišel do pisanja knjig. V svoji duši pa je nosil življenje goriških ljudi in lepoto goriške zemlje, ki jo je vsrkaval od detinstva in jo je tako živo opisal v črtici Korenine mojega življenja, ki jo ponatiskujemo. Šele 1962 mu je izdala najstarejša slovenska knjižna založba, Mohorjeva družba (njene knjige so pred 1919. hodile tudi v Porabje!) prvo povest **Takšen prag**, v kateri je opisal nesrečno življenje v družini vdovca Janoša, ki nepremišljeno pripelje otrokoma mačeho v hišo, sam zbolí, se odtuji otrokoma ter vsej vasi. Tudi žena — po težki mladosti — ne najde materinskega razmerja do otrok, katerih eden se ponesreči kot žrtev te neurejene družine. Pisatelj se je s posebno

ljubeznijo poglobil v duševnost in življenje otrok, v Janoševem spominjanju na daljno otroštvo pa živahno pripoveduje, kako sta s prijateljem kot dečka šla po mrtvaška nosila na bližnji Senik. Tudi to 12. poglavje povesti bomo ponatistili, ker je v njem prvič omenjeno v slovenski lepi knjigi ime Senika in Rabe. Imenovan je tudi Monošter kot konec obzorja nekaterih ljudi. Opisuje sliko sv. Janoza Krstnika na svodu farne cerkve in uganemo, da je to na Gorenjem Seniku.

Že prej je Kozar napisal povest **Pajkova mreža**, ki jo je Mohorjeva družba izdala šele 1968. Začenja se "v vasi pod Srebrnim bregom. . . (kjer) so večeri nenavadno tihi". . . "proti Rabski dolini je sivkast mrak. . .", dogaja pa se večina povesti v Franciji, kamor je Veronika morala po materini smrti za kruhom in ostane zvesta domači zemlji.

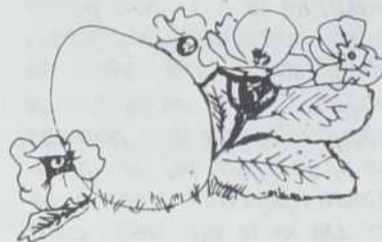
Posebno pa je oživel obmejni svet naš pisatelj v povesti **Materina ruta** (Mohorjeva družba, Celovec 1971, Ognjišče v Kopru 1973), zgodbi o siroti Pejpu, ki ga vzgaja stari, onemeli Miško. Vzporedno pa pripoveduje tudi zgodbo Miškovega življenja. Prikaže nam vaško življenje med Borečo in Gorenjim Senikom v času prve svetovne vojne in po njej, tako da je to naravnost zgodovinsko pričevanje o teh goriških in porabskih krajih. Spoznavamo mnoge skrite strani prekmurskega življenja, predvsem pa mišljenje in čustvovanje odraščajočega otroka, Pejpa in pred njim Miška. Najbrž v nobeni naši knjigi ne najdemo tako živo opisanega otrokovega vživljanja v naravo, v gozd z vsemi njegovimi živalmi in v človeško življenje, kakor v tej Kozarjevi povesti — pa ne zadnjič.

Vilko Novak
(nadaljevanje)

VÜZEN F TARANYI

Ana Vuk-Dravec so nan parpovejali, kak je bilau na vüzen f Taranyi, da so uni eške dekla bili.

"Na vüzen so ešče iz puste bérošice v velkaj karblačaj fse, šunko pa krü pa fse kaj nesli, ka so se malo nej pretrgnili. Da že je pop svetüj, te smo že f hauptaki stali, ka — jaj bejžali

mo. Ka če bo najodzaja bejžala, te de nej krava najodzaja šla. Pa te smo bejžali domau, ka naj naša krava prva bau, nej najzadnja." Ka ste pa geli na vüzen?

"Na vüzen malo baugše djelo bilau, liki inda. Za frauštik je šunka bilau, pa djajca pa ren."

Ka so mlajši špilali?

"Dekle i dečki so popejali, plesali. Nej smo meli novce (penaze), pa pomarančline. Z lükon smo nafarbali djajca, pa smo ono bili. Pa se pótro, pa fse smo žuti bili ódnjega."

Vaš mauž se tü trn smagéjo. Vi nan tö kaj parpovejdajte!

"Da san ge eške máli büu, fsikdar smo se péckali na novce. Na tranki smo se špilali. Djajca smo bili (potačkali). Pa so pop prišli, pá smo se njen conali. Pa so pop preveč čemerni bili. Da so odišli, pa smo nazaj šli pa smo se preveč špilali z djajcami. Inda smo nej meli novce pa pomarančline."

Vukovi so nan eške povedali, ka so f Taranyi tö strejlali na veuko soboto. Pa z zvoncen, ka so krave méle, fejst zvonili.

Marija Kozar

Vsi smo odgovorni za (porabski) slovenski jezik!

Na ustanovnem zboru Slovenske zveze smo se veliko pogovarjali o tem, kako ohraniti materinščino. Lahko iščemo vzroke, lahko krivimo drug drugega zaradi tega, da se sliši danes vse več madžarske govornice v Porabju. Kregati se ni pametno. Vsi, ki čutimo v srcu ljubezen do matere (in jezika, ki smo se ga naučili od nje), mo-

sem jej, v kakšni meri se sliši slovenska govornica po vaseh?

Irena Šulič:

"Vejmo, da na Dolenjon Seniki živi več narodnosti, Vaugri, Slovenci, pa Nemci. Starejšo lústvo lepau guči slovenski. Mladina, žau nikanej."

Cecilija Lazar:

"F Sakalaufci je skoro gnako kak na Dolenjon Seniki. Zatok

ramo narediti vse, da se naš (porabski) jezik ne bi "zgubil". Rada bi vam predstavila nekaj ljudi, ki jih vsak dan srečujemo in o katerih vemo, da se pogovarjajo s sovaščani v materinščini. Irena Šulič in Cecilija Lazar sta poštarki. Prva potrka na vrata vsake hiše na Dolenjem Seniku, drugo pa čakajo ljudje v Sakalovcih. Vprašala

mladina f Sakalaufci bole zna slovenski, kak na D. Seniki. Če se kaj ne obrné, da naša pa od nas starejša generacija pomerje (izumre), gezik tü merjé. Tau je strašno. Žalosten saud (usoda). Zato se moremo fsak den malo potrúdit, da bi se tau nej zgodilo. Vüpojmo, da je eštja nej kesno (prepozno)."

Irena Barber

Ftjüpar 40 lejt

PRED 40 LETI STA SI OBLJUBILA ZVESTOBO ŠTEFAN SERFEC
IN ELZA ČUK IZ SAKALOVEC.

Nika sa čüla, ka ta za par dni nikši vóltji svetak meli f familiji. Ka sa ja z vami zgudilo na 1. apriliš 1951 leta?

"Ka sa ja zgudilo? Te smo sa ženili."

Kak je te bilau? Takšo vólko gostüvanje ja bilau kak zdaj?

"Nej. Te nej bilau gostüvanja. Nej mogo ništja držati, ka ranč smo nej mogli f krčmau titi, ka nej bilau vina. Te smo enoga fudaša gora zeli pa doma je bilau gostüvanje."

Da sta sa s svojim možaun spoznali?

"Od maloga mau sva sa poznala. Dapa tri lejta sva ojdla ftjüpar prvi kak sva sa ženila."

Da van je najlepša bilau?

"Ka ti lieko povejn? Da mi ja najlepša bilau? Dosta sa dielala cejli cajt. Kuman sa čakala, aj mlajši zrastéjo. Mlajši so bili eden za drudjin. 5 smo meli. Najprvi ja mráu. Za eno leto sa mejla najstarejšoga sina, za dve leti pa drugoga. Da ja mlajši bi-

jo eno leto star, te sa dielat išla. Od 1957 do 1985 sa dielala, te sa f penzijo išla. Kak vi mi te lupau šlau? Telko sa dielala, kelko sa -mogla. Doma smo davatnajsat lejt meli maro pa smo gazdijo dielali. Zdaj mi ja na misli prišlo. 75. leta smo v Merko (Ameriko) ojdli pa smo pet tjadnauf (tednov) tan bili. Té pet tjadnauf mi ja dobro šlau. Tan sa samo počivala. Drug smo nikanej dielali, djeli smo pa pili pa kaulak ojdli. Pa tisto tö namoran pozabiti, da smo par sinej bili f Švajci. 1985 leta smo bili tan tri tjedna. Dostase nan je pokazo, bili smo par talanjsko granici v Luganoju."

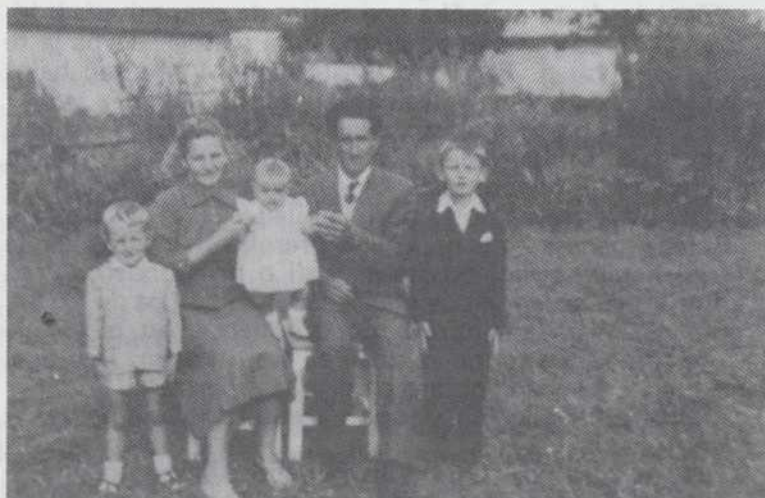
Vi sta zdaj že 40 lejt ftjüpar. Kakšna mora biti žena do moža ali mauž do žena, ka lieko tak dugo ftjüpar ostanajo?

"Ena mati pa ena žena, tau je dvaujo. Steri mauž pa žena nejmeta deco, tista na letja zemata žitak. Dej pa deca dje, tan mora ena mati potrpliva biti za mlajšof volo, če nešča (noče), da bi sa familija raztrgala."

Ka van pa zdejt veseldje dá po 40 lejtaj?

"Zdaj veseldje mava z vnuki (unoka). Ka ja radiva mava, ednoga bola kak drugoga."

M.S.

". . . mati mora potrpliva biti za mlajšof volo, če nešča, da bi sa familija raztrgala."

Spomladanska

Feri Lainšček

Neki deček je danes srečal pomlad. Pravi, da je bila zelo zelo mlada in da se mu je nasmehnila, kot bi imela prav njega najbolj rada.

Neka deklica je danes srečala pomladni dan. Pravi, da je bil zelo zelo mlad in da ji je pomežiknil, kot bi imel prav njo najbolj rad.

Neki deček in neka deklica sta bila danes pomladni dan in pomlad.

POMLAD

(tudi na urah slovenskega jezika)

Približuje se pomlad. To čuti vsak otrok. Dnevi so daljši, noči krajše. Sonce topleje sije. Tudi narava se začne prebujati. Tu in tam že kukajo zvončkove glavičice. Sliši se kukavičji glas.

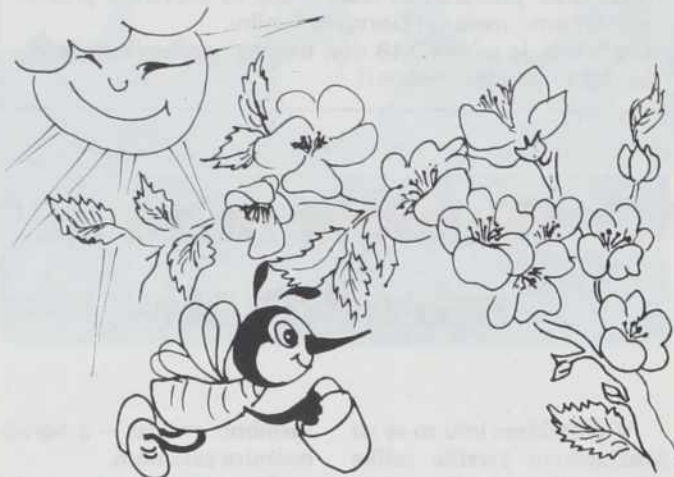
Vse to smo opazovali na sprehodu v okviru učne ure. Drugič smo se naučili, katere so ptice selivke. Že se vračajo. Na naši šoli najdemo tudi lastovičja gnezda. V enem so že mladiči. Razne vrste selivk pa smo poiskali v Enciklopediji živali.

Na koncu ure smo se naučili pesem Kukavca. Z njo tudi v šoli naznanjamo, da je pomlad že tu.

Monika Ropoš, 4. razred,
OŠ Gornji Senik

VEŠ - VEM

Marec - rojstni dan pomladi

Letos se začne pomlad 21. marca ob 4. uri 1 minuta in 5 sekund. Sonce nam vzhaja že približno ob 6,26 in zahaja ob 17,27. Dnevi so vedno daljši, noči pa krajše. Tudi sonce že ima večjo moč in budi prve znanilce pomladi. To je čas zvončkov, cvete pasji zob, teveje, podlesna vetrnica in jetrniki ter trobentice. Mačice vrb, lesk in drugi pelod zvabi čebele iz panjev. Iz rovov in dupel prilzejejo polhi, iz brloga jež, jazbec in medved. Veverica pride iz svojega gnezda. Kos in kosovka pripravljata in spletata gnezdo, saj bosta valila med prvimi ptiči.

Stari pregovori pa nam pravijo o marcu:

Kolikor je megle v marcu, toliko bo neurja v letu.

Koliko rose pred veliko nočjo, toliko slane po njej.

Če se sneg v marcu prikaže, posevkom slabo kaže.

Čim pride Aleksander, Jožef, Benedikt, bo zimski plašč v omaro skrit.

Če se nam marec prikaže kot lev, navadno mine kot jagnje.

No, zadnjo nedeljo v marcu (uro premaknemo naprej) preidemo na poletni čas.

Čaba Šerfec, 6. razred,
OŠ Monošter

Približujejo se velikonočni prazniki. O njih smo postavili nekaj vprašanj otrokom osnovnih šol. Najbolj zanimive odgovore smo zbrali v šopek, da bi jih lahko vsi prebrali!

ZAJCI

Doma se ukvarjam z zajčerejo. To delo me zelo veseli.

Začel sem s tremi zajci, zdaj pa jih imam že več. Veliko dela imam z njimi, toda splača se. Moram jih dvakrat dnevno nakrmiti, opoldan jim dam vodo. Krmim jih s semenom in z repo, dobivajo pa tudi veliko sena. Zajci potrebujejo čistočo, zato moram zajčnice snažiti tedensko. Imam bele in tudi pisane zajce. Ko so še majhni, so mi zelo všeč. Ko dosežejo dva kilograma in pol, jih prodam. Odkup zajcev je vsako četrto nedeljo ob sedmi uri. Takrat se zbere pred kulturnim domom veliko zajčerejcev. Odkup teče zelo hitro. Najprej jih stehajo, potem pa zložijo na tovornjak. Takoj nam plačajo. Trenutna cena je zelo visoka, 170 forintov za kilogram. To me spodbuja, da povečam svojo "farmo".

Del denarja uporabim zase, ostanek pa hranim za "slabše čase".

Laci Dravec, 8. razred,
OŠ Gornji Senik

ZAKAJ OB VELIKI NOČI STRELJAJO?

Streljanje ob veliki noči je običaj. Pomnijo ga zelo stari ljudje našega kraja. S čim streljajo?

V prešnjih časih predvsem s karbidom in možnarji danes pa že tudi s petardami.

Zakaj streljajo?

Zato, da preženejo slabe (zle) duhove.

Ker se približujejo velikonočni prazniki.

Ker je Jezuš vstal od mrtvih ob teh praznikih. Ker je na pepelnico sredo Jezuš padel v židovsko ujetništvo.

Ker je na križu bil Jezuš križan.

Ker je veliko soboto Jezuš oživel.

Na veliko soboto kurijo kresove, ker razsvetljujejo Jezušev vnebohod.

Učenci 2. osnovne šole
Monošter

KAM SO SKRILI VELIKONOČNO DARILO VAŠI STARŠI, KO STE BILI MAJHNI?

Po navadi so mi skrili darilo v košaro v drvarnici. Dobival sem pirhe in še kakšno majhno darilo.

Laci Dravec

Jajca sem našel skrita v slamni ali senu v skednju.

Sandor Labric

Največkrat so jajca skrili v travo zraven kakšnega grma.

Berta Emberšič

Jajca so dali v malo košarico in skrili v seno. Otroci pa smo morali košarico poiskati. Dokler pirhov nismo našli, tudi drugih daril nismo dobili.

Marija Grebenar

Dragi otroci!

Prejeli smo rešitve nagrajne križanke. Bili ste še kar pridni. Nekatere rešitve niso bile pravilne, kajti vrsta sadnega soka ni FRUKTAL, kot ste napisali, ampak FRUTEK. In psica, ki je pometela v veselje ni LAJLA, ampak LAJKA. Kljub temu moramo pohvaliti učence 6. razreda osnovne šole v Števanovcih, ki so nam poslali sedem rešenih križank. Več pa jih tudi ni v razredu.

Pravilno rešitev so nam poslali: Jasmina Kozar iz Martinja, Suzana Šikler, Čaba Šerfec, Attila Repnjak, Tunde Šomenek, Tomaž Kollarič, Andreja Nemet, Renata Horvat, Franci Bajzek, Žanet Sebenji, Livija Lepoša, Laci Šerfec, Sabolč Šrei, Kristina Horvat z OŠ Monošter;

Tomaž Kozar, Kristjan Mižer iz OŠ Gornji Senik.

Knjižno nagrado bo prejela Kristina Horvat z OŠ Monošter.

Tisti, ki tokrat niste pravilno rešili naloge, ne zgbite volje. Drugič bo bolje!

UREDNIŠTVO

MRAVLJA SE
ODPRAVLJA
(Miroslav Košuta)

Mravlja se odpravlja na težavno pot, dolgo me pozdravlja, gre čez sobo v kot.

Komaj je krenila, pa je že nazaj, ni mi naročila, naj ji pišem kaj.

NIKA ZA SMEJ

Naši starci dobro znajo, kakša velke senja so držali gnaok svejta. Po varašaj so bili té senja, z vasnicaj pa je lústvo prišlo kúpúvat tao pa tisto.

Naš Pištak je tú úšo na senja v Krmedin. Do Varaša je úšo pejški, po tisten je gor sejo na cug pa hajdi, do Krmedina. Gda je prišo gor na cug, je kaolakvrat gledó, gde si dol seda. Vidi, ka je eden bagoon skurok prazan. Tan se dol seda. Za eno malo gor prida edna gospa, pa si nej daleč od njega tú dol seda. Cug začna z mest titi, Pištak si pa etak brodi: "Dobro bi bilao pipo nadažgati." Malo eštja premišlava, gor pa doj zagledáva pa samo te f pamet zema, da je na takši bagoon seo, gde se ne smej kaditi.

Dragi bralci, če vi poznate tiste moške, šteri pipo kadijo, dobro znate, da nisterni brez toga, da bi pipo nadažgali, go v lampaj držijo pa go vlačijo za bagoša volo. Naš Pištak je tú tak napravo. Pipo vó z žeptja, noč v lampaj pa go malo vlačí.

Gospa, štera je sejdlja paoleg Pištana je gor skaočila, Pištana pipo vó z lamp vtrgnila, okno dol potegnila pa pipo vó na okno ličila pa etak prajla: "Tú se ne da kaditi!" Pištak ranč brš ne vej, ka bi povedo, pa samo telko pravi: "Sto je pa tú kadijo?" Gospa pravi: "Fseedno, tao je gvúšno, da ste steli kaditi."

No dobro, Pištak nika ne guči, cug ide naprej. Za eno malo gospa doj zema svojo taško, iz taške pa vó zema eden mali vantjišek. Že bi ga stejala za glavao djati, gda Pištak vó ftrgna vantjiš z njene roké, okno dol potegna pa vantjiš vó liči na okno. Gospa se je strašno razčamarila, Pištak pa pravi: "Tú se nemo radi meli. . ." Gospa f čamaraj ne vej, ka naj povej, samo telko pravi: "Sto se je pa tú rad meo?" Pištak pa pravi: "Fseedno, tao je gvúšno, da ste se steli radi meti."

+++++

Prven, da so naši lúdje eštja fejs gazdúvali, trnok dosta konjof bilao po vasnicaj. Konje so pa odli kúpúvat največkrat v Zalaegerszeg.

Naš Vendel se je zeo na paot, gor je seo na cug, in hajdi, v Zalaegerszeg po konja.

Lepao sedi na cugi, da si k njema fcuj sedejo tri mlade ženske. Dosta klapčajo — kak je že ženska šega — on pa posluša nji.

Gnaok edna ženska pravi drugoj: "Že dugo prdišan, pa se zdaj na pamet zela, kak fajm daneš. Kakši parfóm pa núcaš?" "Ti ne vejš? Že davnik je moda té parfóm núcati." "Dja bi ga tú rada mejla. Da mo v bauto, kak naj ga prosin?" "Prosi ga tak: 4711."

Na, dobro. Ženske tadale klapčajo, naš Vendel ka ne vej fcuj gučati. Že je cejlak fcuj k okna stisnjani. Cug že praoto Zalaegerszega ide, da naš Vendel strašne bolezní ma f črvej. Vótri ga súčajo, on pa nej etak, pa nej tak. Tak se gezdi na svojoj mesti kak kvoka, da go naseditjo. San sebi pravi na tuma: "Moraš vódržati, že je nej daleč, da leko staopiš s cuga." Cug praoto varaša copata, ta pa nazaj dročka, traosi. Na, zdaj se je pa navola zgodila. Vendel se je nej mogo nazaj zdržati, za eno malo je postalo tak zavonjano, da bi taor tú vó odleto s cuga, še bi tan bijo.

Ženske pa edna na drugo gleda, pa pitajo: "Ka pa tak nebesko vonja?" Vendel pa brez, da bi kaj mislo, pravi: "Iz 1946-toga leta pisani gra."

Irena Barber

NA TO NE BOMO PONOSNI!

Šofer z metlo

Veste, kaj se je zgodilo neki dan v Sakalovcih? Avtobus se je ustavljal sredi vasi. Pravite, da to ni nobeden čudež, da se to zgodi tudi drugje?! Že, že. Toda če bi videli šoferja, ki je moral pomesti cesto, preden je peljal naprej, bi bilo verjetno tudi vas sram. Kajti cesta je bila posuta z razbitimi steklenicami. Ko sem šla domov z avtobusa, sem malo gledala naokrog. Kaj sem videla? Smeti tu, razmetane papirje tam, na pol podrte ograje, neurejene banke (útpadka) in jarke (árok).

Takrat sem se spomnila na "stare čase", ko je še tudi v naši vasi veljal (érvényben volt) nezapisani zakon (iratlan törvény), in sicer ta, da je dolžan (kóteles) vsakdo pred svojo hišo poskrbeti (gondoskodni) za red. Se spomnite?! Vsako soboto smo pometli cesto in pločnike (járda) od svoje hiše do sosedove. Da niti ne govorim o večjih praznikih.

Približuje se velika noč (húsvét), ko nas bodo obiskali sorodniki, znanci in prijatelji. Sneg, ki je pozimi pokrival vso umazanijo, je skopnel. Kaj če bi "obnovili" staro navado in poskrbeli za red in čistočo sami v vasi. Še ni prepozno! Kar poiščimo "stare" metle!

M.S

... DO MADŽARSKE

SOLIDARNOST ALI ...

Delavci tovarne kos v Monoštru bodo od 18. marca delali le 4 dni v tednu, kajti tovarna jim ne more več zagotoviti dela. Zaposleni so imeli na izbiro dve možnosti. Ali bodo odposlali del zaposlenih ali pa bodo delali tedensko en dan manj. Odločili so se za drugo.

SREČANJE ETNOLOGOV V LENDAVI

Od 14. do 16. marca so potekali 7. vzporednice slovenskih in hrvaških etnologov z delovnim naslovom: lokalno-regionalno-nacionalno-etnološki vidiki. Teoretični del posveta je obravnaval probleme interetničnih odnosov na narodnostno mešanih območjih z etnološkega vidika. Konkretno teme pa so bile vezane na Prekmurje, Medžimurje, Porabje in na naselja na Madžarskem, kjer živijo Hrvati.

Porabje sta zastopali dve etnologinji. Navzoče sta seznanili z namenom in pomenom etnološkega raziskovanja v Porabju ter z interetničnimi odnosi porabskih sezonskih delavcev. Zadnji dan je bil namenjen izletu po Prekmurju.

PEDAGOŠKI SVETOVALCI V PORABJU

V sredini marca so porabske osnovne šole obiskali pedagoški svetovalci (szaktanácsadó) iz Murske Sobotice. Bili so pri pouku na osnovni šoli na Gornjem Seniku. Ravnateljica Erika Glanc jih je seznanila s prizadevanji razvoja slovenskega šolstva v Porabju.

Po ogledu šole in vrtca so si ogledali še podružnično osnovno šolo in vrtec v Sakalovcih. Ustavili so se tudi na 2. osnovni šoli v Monoštru in si ogledali to novo šolo.

Svetovalci so ugodno ocenili prizadevanja šol za razvoj in ohranjanje slovenskega jezika, le doma starši, žal, s svojimi otroki že zelo malo govorijo v narčju.

NOVI BANKOVEC

25. marca smo dobili na Madžarskem nov bankovec v vrednosti 5000 forintov. Na bankovcu je podoba Istvána Széchenyija.

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica Marijana Sukič

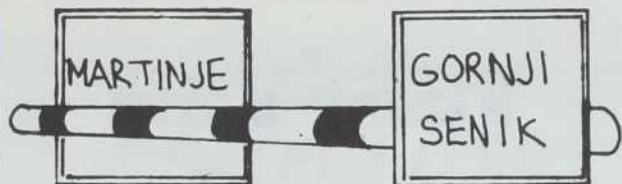
Naslov uredništva: H-9970 Monošter, Széll Kálmán tér 11, p. p. 77

Cena:

posamezna številka 10 forintov oz. din, celoletna naročnina 240 forintov oz. din

Tisk: SOLIDARNOST, Arhitektka Novaka 4, 69000 Murska Sobota, Slovenija

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

DEZINFORMACIJE

Iz neuradnih virov smo zvedeli, da sta konec oktobra leta 1990 predsednika Madžarske in Slovenije prestopila državno mejo pri Gornjem Seniku.

Od takrat je minilo 148 dni, mejnega prehoda pa še ni. (Je bil to ilegalni prestop?)

Okrogla miza narodnosti

V preteklem letu so se na Madžarskem zvrstile velike spremembe, največje so bile na političnem področju. Oblikovala se je pluralistična večstrankarska država. Tudi narodnosti smo ustanovili ali prenovili svoje organizacije. Mi, porabski Slovenci, smo na novo ustanovili Zvezo Slovencev na Madžarskem. V preteklem letu še nismo čutili kakih premikov na narodnostnem področju. Konec leta — decembra — pa se je končno nekaj zgodilo. Madžarski parlament je vključil v državni proračun tudi proračun za narodnosti. Za proračun narodnosti je vlada predlagala 100 milijonov forintov. To je zelo malo, saj je Romov skoraj milijon. Takrat, konec decembra, smo se prvič zbrali narodnostni poslanci in različne narodnostne organizacije in zahtevali 200 milijonov forintov. Prva seja je postala t. i. Okrogla miza narodnosti. Sedaj se že kar redno srečujemo, trenutno se ukvarjamo z zelo po-

membno stvarjo — z narodnostnim zakonom.

Okrogla miza ima sedaj 18 članov, to so različne narodnostne organizacije. Je odprta in pridružijo se ji lahko tudi nove organizacije. Vsaki seji predseduje druga organizacija. Izbrali smo tri govornike: enega strokovnjaka (v tem primeru pravnik, ker se pripravlja narodnostni zakon) in še dva, ki bosta redno zastopala okroglo mizo na različnih posvetovanjih ter tiskovnih konferencah za radio in televizijo. Poleg tega se seveda okrogla miza ukvarja tudi z drugimi stvarmi. Npr. vlada je sklenila, da bo zopet štetje narodnosti, in sicer v prihodnjih treh letih. Mi — in tudi druge narodnosti — smo se odločili, da nas ni treba zapisovati. Smo proti temu, saj sami vemo, koliko nas je. Na okrogli mizi se bomo o tem gotovo sporazumeli in takoj potem o pomembnem dogodku tudi poročali.

Irena Pavlič

Že imate? - Már megrendelte?

Naročam časopis Porabje — Megrendelem a Porabje című újságot

Ime in priimek — Név: _____

Naslov — cím: _____

Podpis — aláírás: _____

Naročam za pol leta/za eno leto.
Megrendelem fél évre/egy évre.

Naročilnico pošljite na naslov (v Sloveniji):
Solidarnost, 69001 Murska Sobota, Arh. Novaka 4.
A megrendelőlapot küldje a következő címre:
Porabje Szerkesztősége, Szentgotthárd, Pf: 77.